

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-145

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Rauhala, Sulevi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Katseita syrjäytymisen ilmiöön : 1990-luvun lopun ja vuosituhanen vaihteen suomalaista syrjäytymiskeskustelua			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-03-06	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 60 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassani tarkastelen sitä, mitä suomalaiset sosiaalityöntekijät ovat keskustelleet syrjäytymiseksi kutsutusta ilmiöstä 1990-luvun lopussa ja vuosituhanen vaihteessa. Näytteeksi keskustelusta olen valinnut puheenvuorot viideltä suomalaiselta sosiaalityöntekijältä kyseiseltä ajanjaksolta. Gradussani en pyri hahmottamaan kokonaiskuvaa syrjäytymisen ilmiöstä, vaan graduni on katsaus siihen, miten suomalaiset sosiaalityöntekijät ovat ilmiön nähneet.</p> <p>Tutkimukseni keskeisin kysymys on, millä tavoin valitsemani puheenvuorot ja niiden kirjoittajat asemoituvat suhteessa syrjäytymisen ilmiöön eli mistä kontekstista he ilmiötä katsovat ja siitä keskustelevat. Kontekstia olen pyrkinyt hahmottamaan etsien puheenvuoroista kannanottoja syrjäytymisen käsitteen ja syrjäytyneiden joukon määrittelyyn, syrjäytymisen käsitteen kritiikkiin sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen.</p> <p>Tutkimukseni analyysimenetelmänä toimii sisällönanalyysi. Puheenvuorojen analyysiä ja tyypittelyä ohjaavana kehyksenä käytän Hilary Silverin (1995) syrjäytymiskeskustelua ja -ilmiötä luonnehtivia paradigmoja, jotka ovat solidaarisuus-, erikoistumis- ja monopoliparadigma.</p> <p>Analysoimistani puheenvuoroista olen löytänyt kahdenlaisia syrjäytymisen ilmiötä jäsentäviä paradigmoja, jotka ovat sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä korostava solidaarisuusparadigma sekä yhteiskunnallisia rakenteita, instituutioita ja valtasuhteita korostava monopoliparadigma. Molempiin paradigmoihin sisältyy paradoksaalisia elementtejä.</p> <p>Puheenvuoroissa työttömyyden ja erityisesti pitkittyneen työttömyyden nähdään olevan keskeisellä tavalla syrjäytymisprosessin taustalla. Puheenvuorojen perusteella syrjäytyneiksi luokiteltuja ihmisiä ovat maassamme köyhät ja sairaat työttömät, vähän koulutetut työttömät sekä keski-ikäiset työttömät. Syrjäytyneiksi luetellaan myös asunto-ongelmaiset, yksinäiset henkilöt (erityisesti miehet, vanhuksset ja vammaiset), ylivelkaantuneet ja mielenterveysongelmaiset. Syrjäytyneiden suhteet yleisiin sosiaalisiin yhteisöihin nähdään puutteellisina tai niiden katsotaan puuttuvan kokonaan.</p> <p>Hyvinvointivaltion tukiverkostot eivät kaikissa tapauksissa kykene poistamaan taloudellista ja sosiaalista huono-osaisuutta. Hyvinvointivaltion vuotokohtien myötä vastuu syrjäytyneiden ja yleisesti taloudellisessa ja sosiaalisessa ahdingossa elävien ihmisten hyvinvoinnista on siirtynyt enenevässä määrin kolmannen sektorin varaan. Huono-osaisuuden kasaantuminen, voimakas yhteiskunnallinen rakennemuutos sekä paisunut joukkotyöttömyys ovat nopeuttamassa Suomessa kehitystä eräänlaiseen kolmen kerroksen yhteiskuntaan.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>syrjäytyminen</p> <p>syrjäytymisparadigma</p> <p>keskustelu - syrjäytyminen - 1990-luku - 2000-luku</p> <p>lama - 1990-luku</p> <p>työttömyys</p> <p>huono-osaisuus</p> <p>hyvinvointivaltio</p> <p>sisällönanalyysi</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			